

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 15 (5)

Izdan 1 juna 1933.

PATENTNI SPIS BR. 10089

Ignjić P. Miloš, v. d. intendanta artiljeriskog puka kraljeve garde, Beograd, Jugoslavija.

Signal za pisaću mašinu.

Prijava od 9 septembra 1932.

Važi od 1 decembra 1932.

Pronalazak se odnosi na signal za pisaću mašinu kojim se prilikom pisanja dobiva signal da je donji kraj lista hartije na izmaku, odn. da se na tabaku ili listu hartije odkucava poslednji red.

Ovaj cilj postiže se sistemom poluga, koje su međusobno u odgovarajućoj vezi, pri čemu su tri poluge učvršćene na saonicama pisaće mašine, pa se sledstveno tome kreću i u levo i u desno zajedno sa vajikom pisaće mašine.

Signal prema pronalasku može se lako montirati na svaki tip pisaće mašine, odabirajući razume se prema tipu pisaće mašine veličinu pojedinih poluga, pri čemu sistemi poluga ni u koliko ne ometaju pravilan rad mašine.

Na nacrtu je radi primera pokazan jedan oblik izvođenja ovog pronalaska, gde sl. 1 pokazuje šematičnu sliku signala prema ovom pronalasku, a delovi, koji sačinjavaju ovaj pronalazak, izvučeni su debljim linijama; sl. 2 pokazuje u izgledu odozgo zupčastu polugu signalnog zvona i liniarno pokretljivi deo, koji izaziva davanje signala.

Na podužnoj gredi 2 montiran je držač 3 poluge 4, koji se u odgovarajućem položaju može pričvrstiti na gredi 2 zavrtnjem 2'. Deo 3 nosi na svom donjem kraju čep 3' oko kog se može klatiti poluga 4, koja inače stoji pod dejstvom opruge 4'. Desni kraj 4" poluge 4 postavljen je sa malim odstojanjem tik iznad otvora 12 pro-

bušenog u vodici 11 koja je sastavni deo svake pisaće mašine. Drugi kraj 4" poluge 4 oslanja se pod dejstvom opruge 4' na levi krak 5' poluge 5, koja se može klatiti oko čepa 7 nosača 8 učvršćenog na gredi 7'. Krak 5' oslanja se svojim donjim krajem na čep 6, dok desni krak 5" poluge 5 klizi po šini 9, montiranoj na postolju ili na ramu mašine. Šina 9 snabdevena je zarezom, dolinom 9', u koju zapada i po kojoj se kreće (klizi) desni krak 5" poluge 5, koji je tako odmeren da njegova sopstvena težina može savladati silu opruge 4' i izdignuti krak 4" poluge 4. Razume se da se težina kraka 5" može zameniti i nekom oprugom, koja isti pritiskuje uz šinu 9. Ispod otvora 12 nalazi se pločica 13, paralelna sa postoljem mašine, a učvršćena na poluzi 14, klatljivoj oko čepa na nosaču 15, koji je učvršćen na gredi 7' ili na kom drugom delu koji se kreće (linearno) zajedno sa valjkom 1. Drugi kraj poluge 14 vezan je sa krakom 16 koji je učvršćen na valjku 17 a ovaj se može na okrugloj gredi 17' ili sl., koja već postoji na mašini zaokretati dovodeći time izbočinu 18 u područje zupčaste poluge 20. Ova poluga stoji pod dejstvom jedne opruge (koja nije pokazana na nacrtu) pri čemu se nosač batića 22 i zvonce 19 montirani na ramu ili na postolju pisaće mašine. Ako je greda 17' četvrtastog preseka, onda se na nju montira čaura, na kojoj se može zaokretati valjak 17.

Kad je papir namešten na valjku 1 i dok on još prekriva otvor 12 na vodici 11 krak 5" poluge 5 kliziće, sledujući postupno kretanje valjka u desno (prema slici), po nepomičnoj šini 9. U momentu kada krak 5" zapadne u zarez 9', poluga 5 zaklati se oko čepa 7 i izdigne krak 5'. Ovaj sada saviada dejstvo opruge 4' i zaklati polugu 4 oko čepa 3' tako, da se krak 4" nasloni na papir koji prekriva otvor 12 na vodici 11. Pritisak ovog kraka na papir vrlo je blag, tako da krak 4" ne može povrediti papir po kome se piše. U dalnjem kretanju valjka 1 u desno krak 5" iziće iz zarez 9' na šini 9 i opruga 4' povrtiće poluge 4 i 5 u njihov prvobitni položaj.

Međutim, kad je donja ivica papira oslobodila otvor 12, a krak 5" poluge 5 zapadne u zarez 9', onda klaćenje poluga 4 i 5 izaziva provlačenje kraka 4" kroz otvor 12 tako da ovaj pritisne na pločicu 13 i ova se zajedno sa svojom polugom 14 zaklati oko čepa na nosaču 15 i posredovanje kraka 16 zaokrene valjak 17 i time izbočinu 18 dovede u područje zupčaste poluge 20. Izbočina 18, ostaje u tom zaokrenutom položaju tako dugo dok krak 5" ne izide iz zarez 9' na šini 9, pa pošto se izbočina 18 linearno kreće zajedno sa valjkom 1 to ona, prolazeći pored zupčaste poluge 20 i nailazeći na njene zupce izaziva udaranje batiča 22 o zvono 19. Broj otkucaja zvona zavisi od broja zubaca na poluzi 20 i može biti potpuno proizvoljan. Osovina 21 oko koje se klati zupčasta poluga 20 montirana je na ramu ili postolju pisaae mašine isto kao i zvono 19.

Zvono 19 ima potpuno različiti zvuk od zvona koje javlja da je završeno pisanje pojedinog reda, a lice, koje piše na mašini, pošto se javi signal zvona 19, zna da je

papir pri kraju i da može do kraja da izvrši pisanje započetog poslednjeg reda.

Polužni sistem ovog signala pokazan je na priloženom nacrtu samo radi primera, ali oblik pojedinih poluga može biti proizvoljan, a da se ne izide van okvira ovog pronalaska.

Patentni zahtevi:

1. Signal za pisaću mašinu, kojim se javlja da je donji kraj papira na izmaku, naznačen time, što zapadanje kraka (5") poluge (5) u izrez (9') na nepomičnoj šini (9), učvršćenoj na postolju ili ramu pisaae mašine, izaziva klaćenje poluga (5 i 4) i pritiskivanje kraka (4") poluge (4) na papir, iznad otvora (12) odnosno, u slučaju da je otvor nesakriven papirom i klaćenje treće poluge (14), koja izaziva zaokretanje valjka (17) i dovođenje izbočine (18) u područje zupčaste poluge (20), tako da dalnje linearno kretanje izbočine (18) izaziva otkucavanje signalnog zvona (19).

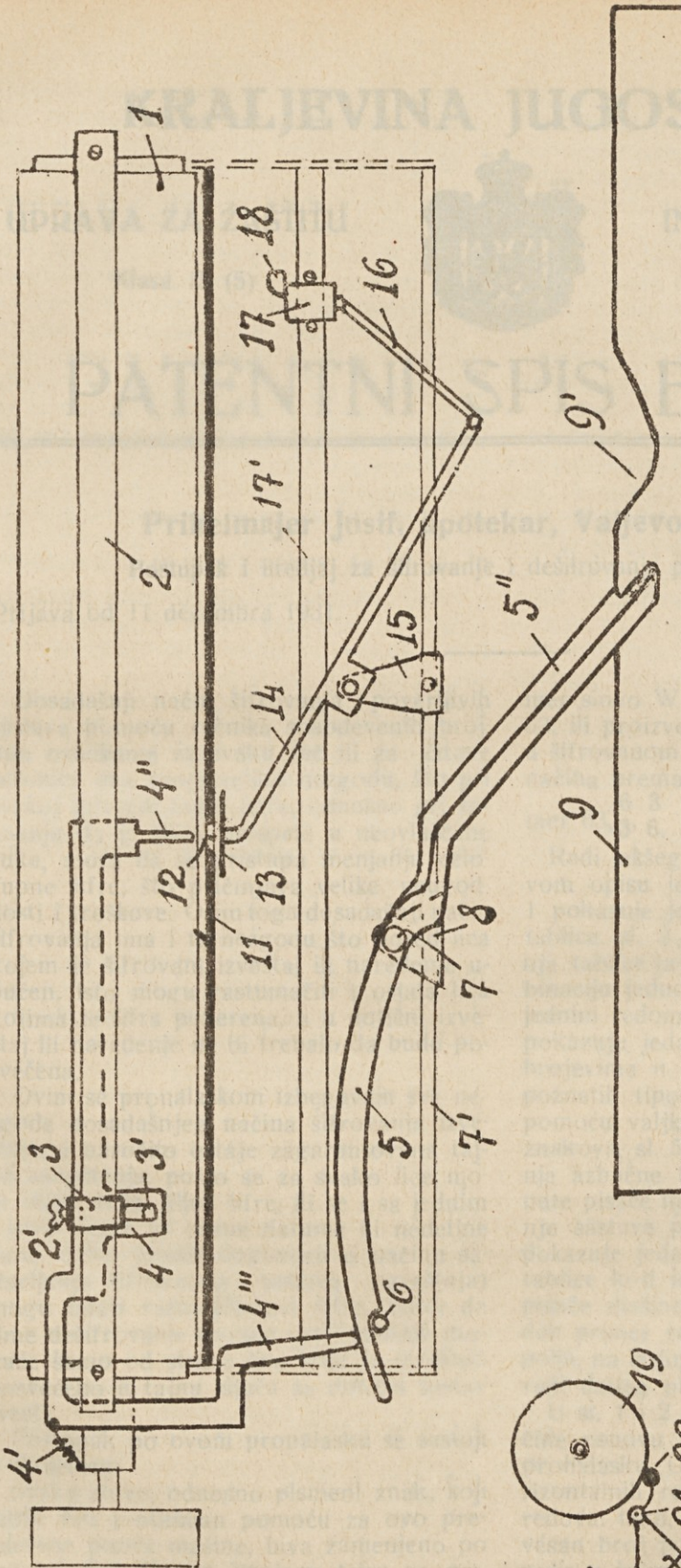
2. Signal prema zahtevu 1, naznačen time, što je sistem poluga (5, 4, 17, 16) raspoređen na delovima pisaae mašine, koji se kreću u levo i u desno zajedno sa valjkom (1).

3. Signal prema zahtevu 1 i 2, naznačen time, što krak (5") poluge (5) klizi po šini (9) pod uticajem sopstvene težine ili pod uticajem opružne sile.

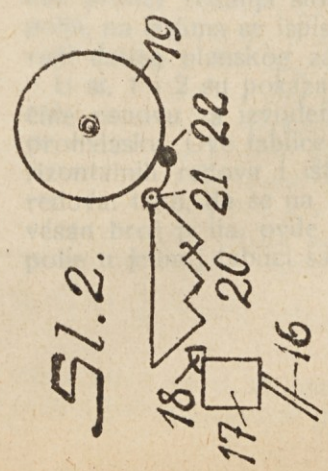
4. Signal prema zahtevu 1—3, naznačen time, što je u vodici (11) raspoređen otvor (12) ispod kog se nalazi na poluzi (14) raspoređena ploča (13), koja je paralelna sa postoljem mašine.

5. Signal prema zahtevu 1—4, naznačen time, što se poluga (4) oslanja na polugu (5) pod uticajem opruge (4') i što se poluga (5) kraka (5') oslanja na oslonac (6).

Sl. 1.

Sl. 2.

